καὶ κατηγορία κατὰ τοῦ πρώην διευθυντοῦ τῶν γραφείων τῆς Βουλῆς, διὰ τὴν ἀλησμόνητον ἐκείνην νυκτερινὴν καὶ μελοδραματικὴν ἐκπόρθησιν τοῦ ἐθνικοῦ τεμένους!

Καὶ ὅμως θὰ γίνῃ κι' αὐτό! Ὁ κ. Φαρμακόπουλος θὰ δώσῃ λόγον – δὲν γελᾶτε;—ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης διότι δὲν παρέδωκε τὰ κλειδιά, θὰ ἐξετασθοῦν δὲ ὡς μάρτυρες κατηγορίας καὶ μερικοὶ βουλευταί, οἱ ὁποῖοι ἠ ν α γ κ ά σ θ η σ α ν ἕνεκα τῆς δυστροπίας του νὰ ἀρριχηθοῦν ὡς ἀγριόγατοι εἰς τὰ παράθυρα καὶ νὰ καταλάβουν τῶν θεσμῶν καὶ τῆς σανίδος τὸ Ἑλλάδιον.

Τίποτ' ἄλλο δὲν μένει τώρα παρὰ νὰ καταγγελθῇ καὶ ὁ κ. Θεοτόκης διότι ἠ ν ά γ κ α σ ε τὸν κ. Δηλιγιάννην νὰ γίνῃ πρωθυπουργός. Καθόλου παράδοξον νὰ τὸ δοῦμε κι' αὐτὸ καμμίαν ἡμέραν.

ΙΩΒΙΛΑΙΟΥ ΠΑΡΑΛΕΙΠΟΜΕΝΑ

Δὲν γράφομεν διὰ νὰ ἐπικρίνωμεν τὸν κ. Ἄγγελον Βλάχον διὰ τοὺς ὑποβληθέντας εἰς τὸν Βουτσιναῖον διαγωνισμὸν τοῦ 1866 **Στίχους του**. Γράφομεν χάριν τοῦ μέλλοντος ἱστορικοῦ τῆς **κριτικῆς ἐν Ἑλλάδι**, καὶ ἔχομεν εἰς τὴν διάθεσίν του ὕλην ἀκόμη περιεργοτέραν.

Οἱ τότε ἑλλανοδίκαι ἐπήνεσαν ἀνεπιφυλάκτως τὴν γλῶσσαν καὶ τοὺς στίχους τοῦ κ. Βλάχου· εὗρον μάλιστα τὸν ποιητὴν ἐράσιμον, ἂν καὶ ἀναίσθητον καὶ εἴρωνα, ὁμοιάζοντα ἀπαράλλακτα μὲ τὸν Ἐρρῖκον Χάϊνε μετὰ τοῦ ὁποίου κοινὰς εἶχε τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας. Ταῦτα ἐκθέτει ὁ κ. Βλάχος εἰς πρόλογον προταχθέντα τῶν **στίχων** του ἐν τῇ **Πανδώρᾳ** τοῦ 1865, διστάζει δὲ μετριοφρόνως ν' ἀποδεχθῇ τὴν σύγκρισιν ἂν καὶ ἐκφέρεται ἀπὸ χεῖλη ἀκαδημαϊκῶν.

Μακρὸν ἀπόγευμα τῶν **Στίχων** παρέχω ἐκ τοῦ στιχουργήματος **Ἔρωτος μνημόσυνον** ἐπιγραφομένου:

«Ποσάκις ἐν τῇ σιωπῇ χειμερινῆς ἑσπέρας,
ὑπὸ τὸ **μετριόφρον** φῶς λαλοῦντες τῆς λυχνίας,
ἠνοίγομεν τοῦ στήθους μας κρυφίως τὰς διφθέρας
καὶ ἐμετροῦμεν τὸ κενὸν τῆς νέας μας καρδίας.

Μετριόφρον φῶς Modste (;!)

Τὰς διφθέρας: ἠξεύρετε ποῦ νὰ ζητήσητε τὴν ποιητικωτάτην λέξιν καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς παράγωγα.

«Τρέχα-γύρευε»

Υ. Γ. ἀλήθεια, ἐλησμόνησα. Ἐνῷ ἐπανηγυρίζετο ἡ πεντηκονταετηρὶς τοῦ κ. Βλάχου, εὑρίσκετο μέσα εἰς τὰς Ἀθήνας κάποιος ὁ ὁποῖος δὲν θὰ εἶχε βέβαια κανὲν ἀπὸ τὰ προσόντα διὰ τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ γεῦμα ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας ἀνεκηρύχθη ὁμοφώνως ὁ κ. Βλάχος **πρύτανις τῶν συγχρόνων ἑλλήνων λογίων**· ὁ κάποιος ὅμως αὐτὸς εἶχε τὸ ἀπαραίτητον διὰ τὸ Ἰωβιλαῖον προσόν: **Πενῆντα χρόνια** δηλαδὴ ἀφοῦ ἐτυπώθη εἰς τὴν **Πανδώραν** το ὄνομά του ὑποκάτω εἰς ἔργα του—καλὰ ἢ κακὰ δὲν ἐξετάζεται—προγενέστερα πολὺ τῶν πρωτολείων τοῦ κ. Βλάχου εἰς τὴν **ἐφημερίδα τῶν μαθητῶν...ὁ Βερναρδάκης, καλέ.**

Τρ. Γ.

Σημ. «Νουμᾶ». Ὁ κ. Βερναρδάκης εἰς τὴν «Πανδώραν» τοῦ 1850 ὑπέγραφε τὰ δημοσιεύματά του μὲ τὸ οἰκογενειακόν του ὄνομα «Δ. Ν. Τρανταλίδης».

ΥΠΟΔΕΙΞΙΣ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

ΕΙΣ ΤΟΝ κ. ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΝ

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην μεγάλων καὶ ριζικῶν οἰκονομιῶν.

Ὁ ἴδιος μάλιστα ἐδήλωσεν εἴς τινα συντάκτην συναδέλφου, ὅτι ἐκουράσθη πλέον κρατῶν τὴν ψαλίδα καὶ τέμνων σάρκας. Ὁμολογουμένως δὲ ἡ ἐγχειριστικὴ εἶνε ἐπιστήμη ὅλως νέα διὰ τὸν γηραιὸν κύριον Δηλιγιάννην καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχῃ δι' αὐτὸν πολλὰ θέλγητρα.

Ἐκτὸς τούτου τὸ βάθος τῶν οἰκονομικῶν ἐγχειρήσεων τοῦ κυρίου Δηλιγιάννη πρέπει νὰ εἶνε πολὺ μέγα, ἀφοῦ ἔκοψε καὶ αὐτοὺς τοὺς ἡμεροδείκτας τῶν δημοσίων γραφείων, διὰ ἄσκων συγχρόνως οὕτω τοὺς ὑπαλλήλους διδασκαλίαν περιτὴν, ὅτι ὁ χρόνος δὲν ἔχει καμμίαν ἀξίαν, κατήργησε δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς φακέλλους ἐντὸς τῶν ὁποίων τὰ διάφορα γραφεῖα ἐγκλείουν τὴν ἀλληλογραφίαν των, διακηρύττων οὕτω ὅτι διὰ τὸ βασίλειον τοῦτο τοῦ κ. Πλατούτζα, ὅπως κατήντησε, δὲν ὑπάρχουν πλέον μυστικά.

Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ ψαλὶς τοῦ κ. Δηλιγιάννη, κόπτει μόνον τὰς σάρκας, ὅσας πράγματι εἶναι νεκραί, ἐν ἄλλοις λόγοις, διὰ νὰ τελειώσωμεν μὲ τὴν ποιητικὴν μεταφορὰν τοῦ κ. Προέδρου ἅπαξ διὰ παντὸς, κόπτει μόνος τὰς ἀνωφελεῖς καὶ ἀχρήστους δαπάνας, ὡς π.χ. τὰ ἐργαστήρια τοῦ πανεπιστημίου, τὴν συνδρομὴν εἰς τὰς σχολὰς τῶν ἀπόρων παίδων, τοὺς μισθοὺς τῶν δικαστῶν καὶ λοιπὰ ἄλλα περιττὰ, ἐκτελῶν οὕτω θεαρέστους καὶ προϋπολογισμοσωτηρίους οἰκονομίας.

⟷

Ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς καὶ ὁ ἴδιος ἐπίσης θὰ παρετήρησε βεβαίως, διὰ τῶν οἰκονομιῶν τούτων δὲν θὰ ἐπιτύχῃ μεγάλα πράγματα, τὰ ἀναγκαῖα δὲ πρὸς χρῆσιν τοῦ κ. Λαδοπούλου, τοῦ κ. Καραλῆ, ἢ οἱουδήποτε ἄλλου ἡμετέρου περισεύματα ἐκ τῶν οἰκονομιῶν τούτων, θὰ εἶναι ὅλως ἀσήμαντα, ἡμεῖς εὐτυχήσαντες νὰ ἀνακαλύψωμεν ἕνα ἀκένωτον θησαυρόν, ἀπεφασίσαμεν μετὰ πολλοὺς δισταγμοὺς νὰ τὸν ἀποκαλύψωμεν εἰς τὸν κ. Δηλιγιάννην, χωρὶς νὰ ἀπαιτήσωμεν οὔτε ποσοστόν, οὔτε ἀμοιβήν.

Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι ὁ θησαυρὸς οὗτος ὁ ὁποῖος δὲν διέλαθε τὰ ὀξυδερκῆ ἡμῶν βλέμματα δὲν εἶναι καὶ πολὺ κρυμμένος. Διότι ὁλόκληρα χρυσᾶ στρώματα αὐτοῦ μᾶς ἀποκαλύπτει καθ' ἑκάστην ἡ ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ὑποβάλλεται καθ' ἑκάστην πρὸ μάλιστα τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν ὀξυδέρκειαν τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ,—λεπτομέρεια, ἡ ὁποία μᾶς γεννᾷ τὴν ἀπορίαν πῶς καὶ ὁ ἴδιος κ. Δηλιγιάννης, περὶ τῆς ἐντάσεως τῆς ὁράσεως τοῦ ὁποίου δὲν χωρεῖ δευτέρα γνώμη, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν ἀνακαλύψῃ.

Εἰς μόνον λοιπὸν τὸ προχθεσινὸν φύλλον τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἀνεύρομεν ὑπὲρ τὰς ὀγδοήκοντα μεταβολὰς εἰρηνοδικῶν, δέκα πταισματοδικῶν καὶ ἑκατὸν πεντήκοντα γραμματέων εἰρηνοδικείων.

Ἤδη ἂν ἀκολουθήσωμεν τὰς συμβουλὰς τῆς στατιστικῆς σεβαστῆς κυρίας καὶ ἀξίας πάσης ἐμπιστοσύνης, καὶ δεχθῶμεν ὡς ἐλάχιστον ὅρον ἑκάστης εἰρηνοδικειακῆς οἰκογενείας, μέλη τέσσαρα,—(δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς φυσιολογικὸς λόγος, ὅπως τὰ εἰρηνοδικειακὰ ζεύγη θεωρηθοῦν περισσότερον ἢ ὀλιγότερον πολυτόκα—) ἔχομεν ἀναγκαστικὴν μετανάστευσιν κατὰ τὰς διαφόρους ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα διευθύνσεις τῶν 32 ὑποδικιρέσεων τοῦ μπούσουλα, 960 δυστυχῶν ὑπάρξεων εἰς βάρος τοῦ κράτους, δηλαδὴ δαπάνη τῆς γραίας Ψωροκώσταινας. Χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν ὅτι διὰ τὰς δικασταυρώσεις ταύτας τὰς ποικιλοτάτας ἀπὸ Οἰνοῦντος εἰς Αὐλῶνα, καὶ ἀπὸ Νεμέας εἰς Βώλακα, καὶ ἀπὸ Δύμης εἰς Μυρτοῦντα, καὶ ἀπὸ Καλλιδρομείου εἰς Βουφράδα καὶ διὰ τὰ ἄλλα διάφορα **ἀπὸ καὶ εἰς** ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμὸς, δὲν ἀρκοῦν αἱ εὐθεῖαι γραμμαὶ ἀλλ' ἀπαιτοῦνται πολλὰ καὶ πολυδαπανότατα ζιγ-ζάγ.

Ἔχομεν οὕτω λοιπὸν δαπάνην μόνον διὰ τὴν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ μετακνησιν μέρους τοῦ κατωτάτου εἰρηνοδικειακοῦ προσωπικοῦ ὑπὲρ τὰς 30,000 δραχμῶν.

⟷

Τὰ αὐτὰ ἐποικοδομητικὰ φαινόμενα παρουσιάζει καὶ ἡ μελέτη οἱουδήποτε ἄλλου φύλλου τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως ἐκτὸς τοῦ προχθεσινοῦ, εἰς ἐφόρους, γραμματεῖς καὶ γραφεῖς καὶ κλητῆρας ἐφοριῶν, καὶ ταμίας καὶ τούτων γραμματεῖς καὶ γραφεῖς καὶ ἐπίσης κλητῆρας καὶ εἰς τὴν πολυπληθεστάτην ζωολογικὴν ὁμοταξίαν τῶν τελωνειακῶν, (τελωνῶν, ὑποτελωνῶν, τελωνοσταθμαρχῶν, δεκαρχῶν καὶ τελωνοφυλάκων) καὶ ἄλλων κατηγοριῶν τῶν ἄλλων ὑπουργείων.

Ὥστε δὲν σφάλλει τις, ἐὰν, συνυπολογιζομένων γονέων, ἀδελφῶν, τῶν συμβίων αὐτῶν καὶ τῶν μπεμπέδων αὐτῶν, ὑπολογίσῃ ὅτι φωνὴ ἐν Ραμᾷ ἀκούεται αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἀπὸ εἴκοσι χιλιάδων στομάτων καὶ ὑπὲρ τὰς πέντε χιλιάδας οἰκογενειῶν ἐπαναλαμβάνουν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις τὴν μετοικεσίαν τῆς Βαβυλῶνος, ἐπιστρατευόμενοι κατὰ τὸ φύλλον πορείας τοῦ βασ. διατάγματος ἢ τῆς ὑπουργικῆς διαταγῆς τῆς μεταθέσεως.— Ὅλα δὲ ταῦτα

σον καὶ ρίπτουσα αὐτὴν εἰς τὴν μάγισσαν ἥτις παρεπονεῖτο.)

Πάρε, γιὰ τὰ σχοινιὰ ποῦ σ' ἐλάβωσαν! Ἔφερες μαζῆ το βιβλίον ἐκεῖνο τοῦ Βασιλέως τῆς Μαγιόρκας;

Ἡ μάγισσα

Ναί, τὸ ἔφερα.

(Ἐξάγει ἀπὸ τὸ στῆθός της ἓν βιβλίον τυλιγμένον μὲ δερματίνους ζώνας μεταχειρισμένας).

Γραδενίγα.

Ἄκουσες νὰ μιλοῦν γιὰ μιὰ ἑταίρα, ποῦ τὴν λὲν Πανθέκν, καὶ ἡ ὁποία ταξειδεύει στὸν Μορέντον, μὲ μεγάλην πομπὴν, μὲ τὸν Β ο υ κ έ ν τ α υ ρ ό ν της, ποῦ καὶ τῆς ἀνήκει, ὡσὰν νὰ ἦτο ἡ σύζυγος τοῦ Γαληνοτάτου;

Ἡ μάγισσα

Ἡ Πανθέα, ἐκείνη ποῦ ἔχει τὸ ἕνα μάτι γαλανὸ καὶ τὸ ἄλλο μαῦρο, σὰν τὸν τρομερὸν ἐκεῖνον Ἀλέξανδρον ὁ ὁποῖος ἀπέθανε διότι δὲν ἄκουσε μίαν μάγισσαν τῶν Ἐκβατάνων;..Ναί, γνωρίζω τὸ σημάδι...

Γραδενίγα

Καὶ τὴν εἶδες ποτέ;

Ἡ μάγισσα

Τὴν εἶδα τελευταίως εἰς Βενετίκν, ἐπάνω στὸν ἐξώστην της. Ἔμενε στὸν ἥλιο γιὰ νὰ κάμῃ ξανθὰ τὰ μαλλιά της. Ἀπὸ τὴν ἀκτὴν ἕνας νέος τὴν ἐκύτταζε ντυμένος μὲ σατὲν βυσσινόχρουν.

Γραδενίγα.

Εἶσαι ἀνοικτομάτα, Σκλαβοῦνα...θέλω ἀπὸ σὲ μίαν κήρινην μορφὴν...ἐννοεῖς; Πρέπει ἡ Πανθέα νὰ πεθάνῃ. Ἐννοεῖς; Θὰ σοῦ δώσω ὅ,τι μοῦ ζητήσῃς, θὰ σὲ στείλω εἰς τὴν πέραν τοῦ πόντου χώραν σου σ' ἕνα καράβι φορτωμένο ἀπὸ πλούτη. Θὰ εἶσαι πλουσία καὶ εὐτυχὴς δι' ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου.

Ἡ μάγισσα

Θὰ κάμω τὴν εἰκόνα αὐτὴν σήμερον τὴν νύκτα, γαληνοτάτη.

Γραδενίγα.

Ὄχι, ὄχι σήμερα τὴν νύκτα· ἀλλὰ τώρα ἀμέσως, ἐδῶ, μπροστὰ στὰ μάτια μου. Ἐννοεῖς; τὸ κερὶ εἶνε ἕτοιμο. Τὸ μαγκάλι εἶνε ἀναμένο. Ἰδέ: Ἡ Λουκρητία σοῦ τὸ φέρει.

Πήγαινε, Πεντέλα, τρέξε νὰ ζητήσῃς τὸ κερὶ στὸ δωμάτιον τῶν χρυσῶν δερμάτων. Εἶνε ἐκεῖ δυὸ λίτρες. Πάρε ἐπίσης τὴν θήκην τῶν πολυτίμων λίθων καὶ τὸ βαλάντιον τῶν δουκάτων ἀπὸ τὸ κιβώτιον.

(Ἡ Λουκρητία κατεβαίνει φέρουσα τὸ μαγκάλι μὲ δύο λαβάς. Ἡ Πεντέλα ἀναβαίνει).

Ἡ μάγισσα (καίουσα ἀπὸ ἐπιθυμίαν)

Ναί, θὰ κάμω τὴν μορφὴν τώρα ἀμέσως. Ἀλλὰ, γαληνοτάτη, τί θὰ βάλω στὸ κερί; Ὁ ἅγιος ἄρτος, ἡ σταλαγματιὲς τοῦ ἁγίου χρίσματος, τὸ δόντι...

(Ἡ Δόγισσα ἀνατριχιάζει ὡσὰν νὰ περνοῦσε μπροστὰ ἀπὸ τὰ φλογισμένα μάτια της τὸ φάντασμα τοῦ γέροντος, ἐκπνέοντος ὑπὸ τὰ παχέα χρυσᾶ ἐρούχα).

Γραδενίγα

Τὸ δόντι...Δὲν ἔχω τίποτε, δὲν ἔχω τίποτε ἀκόμη! Δὲν ἔχω οὔτε μίαν τρίχα. Ἀλλὰ περίμενε, περίμενε λίγες στιγμές. Αἱ γυναῖκές μου θὰ ἐπιστρέψουν...Κύτταξε, Ὄρσολα, κύτταξε μήπως ἔρχονται ἀπὸ τὸν κῆπον. Ὤ! θὰ τὰς φονεύσω! θὰ τὰς φονεύσω! (εἶνε τρελλὴ ἀπὸ ἀνυπομονησίαν καὶ ὀργήν. Ἡ Λουκρητία ἀποθέτει ἐπὶ τοῦ τάπητος τὸ καῖον μαγκάλι. Ἡ Πεντέλα φέρει τὸ κερὶ, τὴν θήκην καὶ τὸ βαλάντιον. Ἡ Γραδενίγα πέρνει τὸ κερὶ καὶ τὸ προσφέρει εἰς τὴν μάγισσαν.) Νὰ τὸ κερὶ, εἶνε κερὶ ἀνόθευτο. Κύτταξε: εἶνε κίτρινο σὰν τὸ κεχριμπάρι, εὐμάλακτο σὰν τὸ νερό. Μπορεῖς νὰ σχηματίσῃς τὴν μορφὴν σ' ἕνα δευτερόλεπτον. Καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος, λάβε ἐπίσης αὐτὰ τὰ δουκάτα...Ἀλλὰ πές μου, πές μου: δὲν θὰ μποροῦσες νὰ κάμῃς τὴν θανατηφόρον αὐτὴν γοητείαν μὲ τὸ κερὶ μόνο καὶ χωρὶς νὰ ἀνακατεύσῃς σ' αὐτὸ τίποτε ἄλλο;

Ἡ μάγισσα

Ἴσως. Ἡ ἡμέρα ζῆ καλή: ὁ ἄγγελος τῆς ἡμέρας αὐτῆς εἶνε ὁ Ἀνοέλ.